

פרק א'

- א. "כיצד העדים נעשים זוממין" הרי המשנה מדברת על מקרים בהם לא מקיימים דין הזמה בעדים?
- ב. מה פירוש "חללי"?
- ג. באיזה מקרה יש הו"א לומר שהעדים הזוממין יהיו "חללים"?
- ד. מדוע א"א לומר שעדים זוממין של בן גרושה יעשו גם הם "בן גרושה"?
- ה. מנין למדין שעדים זוממין שאי אפשר לקיים בהם עונש הזמה לוקין?
- ו. מה דין זוממי הורג נפש בשגגה?
- ז. מנין למדין את הדין הנ"ל?
- ח. מה דין עדים זוממין שרצו לחייב אדם לשלם כתובת אשתו?
- ט. מדוע א"א לחייב "זוממי כתובה" לשלם את כל הכתובה לבעל?
- י. מה דין עדים שהעידו שראובן לווה כסף משמעון לשלושים יום, והוזמו, והאמת שראובן לווה כסף משמעון לשנתיים?
- יא. אליבא דר"מ, מנין למדין חיוב מלקות בעדים זוממין?
- יב. אליבא דר"מ, מנין למדין חיוב תשלומין בעדים זוממין?
- יג. מנין למדין אליבא דחכמים שלא מחייבין אותו גם במלקות וגם בתשלומין?
- יד. מנין למדין אליבא דחכמים שמחייבין עדים זוממין רק תשלומין?

- טו. מה דין עדים זוממין שרצו לחייב מלקות לפי ר' מאיר?
- טז. מה דין עדים זוממין שרצו לחייב מלקות לפי חכמים?
- יז. באר: "משלשין בממון ואין משלשין במכות"!
- יח. מדוע הדין הוא שמשלשין בממון ואין הדין שמשלשין גם במלקות?
- יט. "אין העדים נעשין זוממין עד שיזימו את עצמן" הרי אין אדם משים עצמו רשע וכיצד יכול להזים את עצמו?
- כ. מה ההבדל בין הכחשה להזמה?
- כא. באר את המילה "אסטטית" בשני אופנים!
- כב. מה הדין כאשר כת אחת מזימה עשרה כתות עדים?
- כג. מדוע לפי ר' יהודה הדין בשאלה הקודמת שנהרגין רק הכת המוזמת הראשונה? הרי אם אנו מאמינים לכת המזימה, צריך להאמין לה לגבי כל הכתות, ואם אין מאמינים לה, לא נאמין גם לגבי הכת הראשונה?
- כד. לפי הצדוקים מתי עדים זוממין נהרגין?
- כה. מנין מנסים ללמוד דין זה?
- כו. לפי דין התורה מתי עדים זוממין נהרגין?
- כז. מנין למדין דין זה?
- כח. האם שני עדים יכולים להזים שלשה עדים?
- כט. מתי ארבעה עדים שהעידו נחשבים לכת אחת ומתי לשתים כתות?
- ל. כאשר ישנה כת של חמישה עדים והוזמו רק שניים מתוכם האם יש להם דין "מוזמין"? לפי ת"ק, לפי ר' שמעון, לפי ר' עקיבא?

- לא. מה מוסיף ר' עקיבא על ר' שמעון לפי המפרשים שלא חולק עליו?
- לב. כת של 100 עדים שנמצא אחד מהם קרוב לבעל דין או פסול עדות, מה דינה :
 א. בדיני ממונות?
 ב. בדיני נפשות?
- לג. מדוע לא יתכן לומר שעדים שאינם מתרין באחד שהרג את הנפש שיהיו מצטרפין לכת אחת על מנת לפוסלה?
- לד. מה מצרף קרובים להיות כת אחת בדיני ממונות כדי לפוסלן, הרי אין שם התראה?
- לה. האם שתי כתות עדים הרואות עדות משני חלונות מצטרפות לכת אחת? באר מקרה שמצטרפות ומקרה שלא, ואת מחלוקת ת"ק ור' יוסי!
- לו. האם יתכן שאדם יומת כאשר שתי כתות מעידות על אותו מעשה באותו זמן ואחת מהם הוזמה?
- לז. מה החידוש לומר במשנה ט' שהכת השניה אינה נהרגת, הרי לא הוזמה?
- לח. באר: "אין סותרים את דינו!"
- לט. מה דין הבורח מחו"ל לארץ ישראל אחר שנגמר דינו?
- מ. האם סנהדרין נוהגת בחו"ל?
- מא. כיצד שייך לומר שסנהדרין תנהג בחו"ל הרי אין סומכין בחו"ל?
- מב. סנהדרין ההורגת נקראת חבלנית. אחת לכמה זמן תהרוג ותהיה קטלנית?
- מג. כיצד ניתן לפי ר' טרפון ור' עקיבא לפטור את כל הרוצחין בבי"ד?
- מד. מדוע רבן גמליאל חולק על ר' טרפון ור' עקיבא?

פרק ב'

- א. מה היא מעגילה?
- ב. מה דין ההורג בשוגג בדרך עליה?
- ג. מה דין ההורג בשוגג בדרך ירידה?
- ד. מנין למדין שגולין רק דרך ירידה?
- ה. מה דין עליה לצורך ירידה?
- ו. מה דין נשמט הברזל מהקת לפי רבי?
- ז. מה דין נשמט הברזל מהקת לפי חכמים?
- ח. מה דין נשמט הברזל מהעץ לפי רבי?
- ט. מה דין נשמט הברזל מהעץ לפי חכמים?
- י. מה הפסוק שבביאורו חולקים רבי וחכמים?
- יא. "הזורק אבן לרשות הרבים", כיצד מדובר הרי הוא פושע?
- יב. מה דין הזורק אבן לרשות הרבים ולאחר שיצאה האבן מידו הוציא הלז את ראשו?

- יג. מה דין הזורק אבן לחצר היכן שאין רשות לניזק להיכנס לשם?
- יד. מה דין הזורק אבן לחצר היכן שיש רשות לניזק להיכנס לשם?
- טו. מה דין אב המכה את בנו?
- טז. מה דין רב הרודה בתלמידו?
- יז. מה דין שליח בית דין שהרג אדם באמצע שלושים ותשע המלקות?
- יח. מה דין אב שהרג את בנו בשוגג?
- יט. מה דין בן שהרג את אביו בשוגג?
- כ. מה דין גר תושב שהרג ישראל בשוגג?
- כא. מה דין סומא שהרג בשוגג?
- כב. מהיכן נלמד הדין בשאלה הקודמת?
- כג. מי נקרא "שונא"?
- כד. מה דין שונא שהרג בשוגג?
- כה. כמה ערי מקלט היו?
- כו. האם כשמשה רבינו הבדיל את ערי המקלט חל עליהם כבר דין של ערי מקלט לכל דבר?
- כז. באר: "מכוונות להם הדרך"!
- כח. לשם מה היו מוסרים לו שני תלמידי חכמים לפי ת"ק?
- כט. האם מוסרים לו תלמידי חכמים לפי ר' מאיר?

- ל. האם גם מזיד גולה לעיר מקלט?
- לא. מנין למדין שאדם שהרג גולה קודם ואח"כ מביאים אותו לבי"ד ואח"כ מחזירים אותו לעיר מקלט?
- לב. במיתת איזה כהן גדול יוצא הרוצח מעיר מקלט?
- לג. לשם מה היו אמהות כהנים הגדולים מספקים מזון ובגדים לרוצחים?
- לד. מה היה חטאו של כהן הגדול שהחזרה מהגלות תלויה בו?
- לה. מה דין רוצח שנגמר דינו לגלות ולפני שגלה מת הכהן הגדול?
- לו. מה דין רוצח שמת כהן גדול קודם גמר דינו ומינו אחר תחתיו?
- לז. מה דין נגמר דינו בלא כהן גדול?
- לח. מה דין ההורג כהן גדול?
- לט. מה דין כהן גדול שהרג?
- מ. האם מותר לרוצח לצאת מעיר מקלט לצורך עדות נפשות?
- מא. היכן נקבר רוצח שמת קודם מיתת הכהן הגדול?
- מב. עד היכן עיר המקלט קולטת?
- מג. מה דין רוצח שיצא מעיר המקלט? באר את המחלוקת!
- מד. מה דין אילן שעומד בתוך התחום ונופו נוטה חוץ לתחום?
- מה. מה דין אילן שעומד מחוץ לתחום ונופו נוטה לתוך התחום?
- מו. מה דין ההורג בשגגה בתוך עיר מקלט?

בס"ד

- מז. מה דין בן לוי הרוצח בשוגג?
- מח. מה יעשה רוצח שרוצים לכבד אותו?
- מט. האם היו משלמים שכר דירה בערי הלויים?
- נ. האם היו משלמים שכר דירה בערי המקלט?
- נא. האם הרוצח חוזר לשררה שהיתה לו קודם שהרג - לאחר מיתת הכהן הגדול?

פרק ג'

- א. הבא ארבע דוגמאות לחייבי מלקות!
- ב. האם התנא כתב את כל חייבי המלקות הקיימים?
- ג. מדוע התנא כתב דווקא את חייבי המלקות המוזכרים במשניות בפרק ג'?
- ד. האם חייבי כריתות שלוקין, צריכים התראה?
- ה. "חייבי כריתות שלקו פטורין מכריתות" - האם כלל זה נכון תמיד?
- ו. כהן שנשא אלמנה שהיתה גרושה משום מה לוקה?
- ז. מדוע כהן שנשא גרושה שהיא גם חלוצה לוקה רק פעם אחת?

- א. מה החידוש בטבל ומעשר ראשון שלא ניטלה תרומתו?
- ב. מנין למדין את הלאו של אוכל מעשר ראשון שלא הורמה תרומתו?
- ג. מה היא "נתינה"?
- ד. מה דין הבא אל המקדש טמא?
- ה. באר: "המפטם את השמן"!
- ו. מנין למדין לאו של האוכל מעשר שני שלא נפדה?
- ז. כמה הוא שיעור אכילה כדי ללקות לפי חכמים?
- ח. כמה הוא שיעור אכילה כדי ללקות לפי ר' שמעון?
- ט. מנין מוכיח ר' שמעון את דינו?
- י. מה דין "בריה"?
- יא. מה מעכב בביכורים, קריאה, או הנחה?
- יב. היכן מקום אכילה של קדשים קלים?
- יג. היכן מקום אכילה של קדשי קודשים?
- יד. האם יש איסור שבירת עצם בקרבן פסח טמא?
- טו. מדוע המותיר קרבן פסח עד בוקר אינו לוקה, הרי כתוב בו "לא תותירו"?
- טז. באר מה הוא "לאו הניתק לעשה"!
- יז. מדוע לפי רבי יהודה הנוטל אם על הבנים לוקה?

- יח. מדוע לפי חכמים הנוטל אם על הבנים אינו לוקה?
- יט. האם כל קורח קרחה בתער עובר על לאו?
- כ. מה הוא שיעור האיסור של "קורח קרחה"?
- כא. באר: "המקיף את ראשו"!
- כב. מה דין השורט שריטה אחת על חמש מתים?
- כג. מה דין השורט חמש שריטות על מת אחד?
- כד. באיזה כלי נחשב גילוח להשחתה, לפי חכמים?
- כה. מה דין המלקט במלקט?
- כו. על אלו מקומות חייב המגלח את זקנו?
- כז. מה דין הנוטל את כל שערו כאחד? באר מדוע!
- כח. מה היא כתובת קעקע?
- כט. מה דין כתב ולא קעקע?
- ל. מה דין קעקע ולא כתב?
- לא. מתי המקעקע חייב לפי ר' שמעון בן יהודה?
- לב. מה דין נזיר שהיה שותה יין כל היום?
- לג. מה דין נזיר ששתה בקבוק המכיל כמה שיעורי יין?
- לד. מה דין המטמא למתים כל היום?

- לה. מתי עובר אדם הלבוש שעטנז שהתרו בו להוריד את הבגד מספר פעמים?
- לו. באר כיצד אדם עובר על חרישת תלם אחד בשמונה לאוין!
- לז. האם שור וחמור המוקדשים הוא לאו אחד או שניים?
- לח. האם כלאי כרם הוא לאו אחד או שניים?
- לט. מנין למדין שמלקות הם רק שלושים ותשע?
- מ. באיזה מקום בגוף היו לוקין?
- מא. באיזה מקום היו לוקין את המכה הארבעים לפי ר' יהודה?
- מב. באר: "אין אומדין אלא במכות הראיות להשתלש"!
- מג. מדוע התנא נוקט כל הזמן את הלשון של ארבעים הרי הדין הוא שלוקין רק שלושים ותשע?
- מד. מה דין אמדוהו תחילה לארבעים ובאמצע ראו שאינו יכול לקבל עוד?
- מה. מה דין אמדוהו לשמונה עשרה ואח"כ ראו שיכול לקבל יותר?
- מו. מה דין עבר עברה שיש בה שני מלקות? מתי לוקה ופטור ומתי לוקה וממתיניים ולוקה שוב?
- מז. היכן היו קושרים אותו כדי ללקות?
- מח. כיצד היו קושרים את ידיו?
- מט. לשם מה היה קורע / פורס את בגדיו?
- נ. מי הוא "חזן הכנסת"?
- נא. במה היו מלקין אותו?

- נב. מה היה גודל בית היד של הרצועה?
- נג. כמה היה רוחבה של הרצועה?
- נד. לשם מה היה נקב בבית היד של הרצועה?
- נה. באיזה כוח היו מכים את הלוקה?
- נו. מה היו קוראים בזמן המלקות?
- נז. מי היה קורא את הנ"ל?
- נח. מי היה מונה את מספר המלקות?
- נט. מה דין שליח בית דין שהרג את הלוקה? מדוע?
- ס. מה הדין אם הוסיף שליח בית דין מכה נוספת מדעתו?
- סא. מה דין "נתקלקל בין ברעי בין במים"?
- סב. מה הדין במקרה הנ"ל לפי ר' יהודה?
- סג. מה דין חייבי כריתות שלקו?
- סד. מה מוסיף ר' חנניא בן גמליאל? מה דין היושב ולא עבר עברה?
- סה. מה לומד ר' שמעון בר רבי מהפסוק "רק חזק לבלתי אכל הדם..."?
- סו. מה מועיל לנו ריבוי המצוות?

לימודי המקראות השייכים למסכת מכות

פרק א'

המקור	הפסוק	הלימוד
דברים י"ט, י"ט	ועשיתם לו כאשר זמם	אין מענישים בנים של עדים זוממין
דברים כ"ה, א' - ב'.	והצדיקו את הצדיק והרשיעו את הרשע, והיה אם בן הכות הרשע	עדים זוממין שא"א לקיים בהם דין הזמה לוקין
דברים י"ט, ה'	הוא יזוס אל אוזת הערים האלה	זוממי רוצח בשגגה אינם גולין
שמות כ, י"ג	לא תענה ברעך עד שקר	לפי ר' מאיר המחייב עדים זוממין מלקות
דברים י"ט, י"ט	ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאוזיו	לפי ר' מאיר המחייב עדים זוממין תשלומין

המקור	הפסוק	הלימוד
	והכהו לפניו כדי רשעתו	לפי חכמים אין מענישין אותו בשני עונשין
דברים י"ט, כ"א	ועשית לו כאשר זמם... שן בשן יד ביד (דבר הניתן מיד ליד והוא ממון)	לפי חכמים שעדים זוממין חייבים רק תשלומין
דברים י"ט, י"ט	ועשיתם לו כאשר זמם לעשות	עדים זוממין אינם נהרגין אם נהרג מי שהעידו עליו.
דברים י"ט, כ"א	נפש תזות נפש	אין עדים זוממין חייבים עד שיגמר הדין
דברים י"ז, ו	על פי שניים עדים או שלשה	שני עדים מזימין שלשה עדים
דברים י"ז, ו	על פי שניים עדים או שלשה עדים	שני עדים מזימין אפילו מאה

המקור	הפסוק	הלימוד
דברים י"ז, ו	על פי שניים עדים	שני עדים חייבים להתרות בו. וגם שסנהדרין אינה שומעת מפי מתורגמן

פרק ב'

המקור	הפסוק	הלימוד
צמדזכר ל"ה, כ"ז - כ"ה	ויפל עליו	חיוב גלות הוא רק בדרך נפילה
דברים י"ט, ה'	ונשל הברזל מן העין	לרבי - נפילת הברזל מהעץ המתבקע. לחכמים - מעצו שתקוע בו.
דברים י"ט, ה'	ואשר יבוא את רעהו ביער	חיוב גלות רק במקום שיש רשות לניזוק להיות שם
דברים י"ט, ה'	ומצא את רעהו	פרט לממציא את עצמו
צמדזכר ל"ה כג	בלא ראות	סומא אינו גולה
דברים י"ט ד'	אשר יכה את רעהו בבליו דעת	לרי מאיר מיעוט אחר מיעוט לרבות שסומא גולה

המקור	הפסוק	הלימוד
דברים י"ט, ה	אשר יבא את רעהו	ישראל שהרג גר תושב - אינו גולה
דמדבר ל"ה יב	והיו לכם הערים למקלט	גר תושב שהרג ישראל - אינו גולה
דמדבר ל"ה, י"ז	את שלש הערים... ואת שלש הערים... בארץ כנען	עושים שש ערי מקלט
דמדבר ל"ה י"ג	שש ערי מקלט תהינה.	כל עוד ערי המקלט בישראל אינן קולטות, הערים שבעבר הירדן גם אינן קולטות.
דברים י"ט, ג'	תכין לך הדרך ושילשת	מכוונים את הדרך מעיר מקלט אחת לחברתה
דברים י"ט, ל'	וזה דבר הרוצח	הרוצח משכנע את גואל הדם שלא להורגו
דמדבר ל"ה, כ"ה	והשיבו אותו העדה	מחזירים את הרוצח בשגגה לעיר מקלט לאחר העמדה בדין

המקור	הפסוק	הלימוד
דברים י"ט י"א	וְגַם אֵל אֹזוֹת הָעָרִים הָאֵלֶּה	גם רוצח במזיד מקדים לעיר מקלט קודם העמדה בדין
במדבר ל"ה כ"ה וכו"ח	שְׁלֹשׁ פְּעָמִים עַד מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל	שלוש סוגי כהנים מחזירים רוצח מעיר מקלט: משוח בשמן המשחה מרובה בגדים עבר ממשחתו
דברים כ' ל"ב	לָשׁוּב לְשֵׁבֶת בְּאֶרֶץ עַד מוֹת הַכֹּהֵן	לפי ר' יהודה גם משוח מלחמה מחזיר מעיר מקלט
במדבר ל"ה כה	אֲשֶׁר נָס שְׂמֵהָ	אינו יוצא מעיר מקלט
במדבר ל"ה כ"ז	וּמִצֵּא אוֹתוֹ גֹּאֵל הַדָּם... וּרְצֹוֹ גֹּאֵל הַדָּם אֶת הַרוֹצֵחַ	לר' יוסי הגלילי מצווה לגואל הדם להרוג את הרוצח
במדבר ל"ה, כ"ח	כִּי בְעִיר מִקְלָטוֹ יֵשֵׁב	רוצח שהרג בשנית גולה באותה עיר מקלט

המקור	הפסוק	הלימוד
דברים י"ט, ל'	וזה דבר הרוצו	הרוצח צריך להודיע לרוצחים לכבדו שהוא רוצח
במדבר ל"ה, י"ב	והיה לכם הערים למקלט	אין משלמים שכר דירה בערי מקלט
במדבר ל"ה, כ"ח	ישוב הרוצו אל ארץ אוזותו	לדעת ר' מאיר גזירה שווה מעבד עברי שרוצח חוזר לשררה שהחזיק בה

פרק ג'

בפרק זה לא הבאנו את כל לימודי האווין של הלוקין!

המקור	הפסוק	הלימוד
דברים ז' ג'	לא תתזודתן בם	לאו על נישואין עם שבעת העממין
דברים כ"ה ז'	והכהו	צריך לפרום את הבגד של מקבל המלקות
דברים כ"ה ד'	"ארבעים יכנו" וסמ"ך ליה "לא תזוסום שור"	רצועה של עגל
ישעיהו א' ג'	ידע שור קונהו וזמור אבוס בעליו	צריך גם שתי רצועות של חמור
דברים כ"ה ז'	והפילו השופט	המוכה היה מוטה

המקור	הפסוק	הלימוד
דברים כ"ה ג'	מכה רבה	שהמכה היכה ביד אחת
דברים כ"ה ג'	לא יוסיף	שליח ביי"ד שהוסיף מכה משלו, אם הרגו גולה ואם חי עובר בלאו
דברים כ"ה ג'	ונקלה אוזיך לעינך	חייבי כריתות שלקו נפטרו ידי כריתותן
ויקרא י"ח ה' וכ"ט	וזכרתו הנפשות העושות, ואומר: אשר יעשה אותם האדם וזוי	לדעת ר' שמעון שכל היושב ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כעושה מצווה
ישעיהו מ"ב כ"א	ד' זופץ למען צדקו יגדיל תורה	ריבוי תורה ומצוות הוא כדי לזכות את ישראל